

Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka u Državnom arhivu u Dubrovniku

Paula Zglav

U sklopu Programa Feste sv. Vlaha, Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka predstavljena je javnosti 1. veljače 2024. godine u čitaonici Državnog arhiva u Dubrovniku. Zbirku su predstavili ravnateljica Državnog arhiva u Dubrovniku Nikolina Pozniak, Maja Leko, povjesničar umjetnosti Ivan Viđen, arhivistica Tanja Ladišić i informatičar Arhiva Vedran Šerbu.

Svoju kolekcionarsku priču, Marija i Krunoslav Leko započeli su za vrijeme Domovinskog rata. Razaranja Dubrovnika navela su ih na razmišljanje o njihovom doprinosu za očuvanje baštine voljenog grada pa su započeli sakupljati razglednice od samih početaka izdavanja, tj. od 1895. pa sve do 1918. godine. U svibnju 2021. godine ovu vrijednu zbirku darovali su Državnom arhivu u Dubrovniku, uz iznimnu želju da, nakon arhivističkog sređivanja i digitalizacije, ona bude poklon građanima Dubrovnika te da im bude dostupna na mrežnoj stranici Arhiva. Kolekcionar Krunoslav Leko nažalost, nije doživio javnu objavu arhivistički obrađene Zbirke. Umro je dvije godine prije njenog predstavljanja, točnije 31. siječnja 2022. godine.

Ravnateljica Pozniak izrazila je zahvalnost na darovanom gradivu naglašavajući kako se radi o prvoj zbirci Državnog arhiva u Dubrovniku koja je cjelovito, od početka do kraja, obrađena u izvornom obliku kakvu ju je i sam kolekcionar predao.

Ova se dragocjena Zbirka sastoji od 1795 razglednica smještenih u 7 albuma. Arhivistica Tanja Ladišić je navela da su stranice albuma izrađene su od beskiselinske plastike. Poledina stranica je neprozirna te u prosjeku na svaku stane 6 razglednica. Svaka razglednica dodatno je uložena u prozirnu beskiselinsku omotnicu, čime ih se zaštitilo od oštećenja prilikom rukovanja.

Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka u Državnom arhivu u Dubrovniku

Razglednice prikazuju Dubrovnik i njegovu okolicu, Konavle sa selima, Župu Dubrovačku, otoke dubrovačkog kraja, Rijeku Dubrovačku, mjesta Dubrovačkog Primorja, stanovništvo i njihove običaje, znamenite osobe, obrte i trgovine, željeznicu, parobrode i ostalo.

Na strukturi Zbirke radili su skupa i kolekcionari i arhivisti, a kolekcionari su pripremili opis zbirke, analizu razglednica, datoteku o izdavačima i autorima koji se pojavljuju na razglednicama, popis najrjeđih razglednica i cijene po kojoj su kupljene te popis rijetkih razglednica do 1914. u zbirkama drugih kolekcionara i ustanova. Što se tiče arhivističke obrade i izrade analitičkog inventara, arhivisti su od početka sređivanja težili strukturi koja će biti prvenstveno prilagođena za mrežnu prezentaciju. Velikim dijelom zadana struktura kolekcionara i arhivistička podjela na serije i podserije se podudaraju. Međutim, zbog lakše pretraživosti i preglednosti mrežne prezentacije, arhivisti su dodatno oblikovali tematske serije i podserije razglednica. Bitno je napomenuti da se nije mijenjao razmještaj samih razglednica po tehničkim jedinicama kojeg su postavili kolekcionari.

Napominjući da je arhivistička obrada i digitalizacija trajala dvije godine, s povremenim prekidima, arhivistica Ladišić je ujedno navela da je kontakt i suradnja s kolekcionarima bio kontinuiran.

Informatičar Vedran Šerbu, koji je zaslužan za dizajn i koncept internetske stranice, Zbirku je učinio prilagođenom i za mobilne ekrane, ističući da se težilo što lakšem snalaženju prilikom pregledavanja Zbirke online. U tu svrhu na internetskoj stranici je dostupan i kratki video s najčešće postavljenim pitanjima te služi kao pomoć za prolazak kroz Zbirku.

Prema riječima povjesničara umjetnosti Ivana Viđena, zbirka je dospjela na pravo mjesto. Smrt kolekcionara Krunoslava Leka predstavlja kraj, ali ujedno i početak jer je sada Zbirka svima dostupna.

Predstavljanje Zbirke u čitaonici DADU u veljači 2024.

INFO

Analitički inventar zbirke HR-DADU 992 Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka izradili su Sanja Curić, Tanja Ladišić, Nikša Selmani, viši arhivist i Vedran Šerbu, informatičar.

Online izdanje Zbirke dostupno je na: <https://zbirdaleko.dad.hr/>

Za kraj, prenosim riječi gospođe Marije Leko o njenom suprugu Krunoslavu i razglednicama:

„U jednom trenutku on je rekao da je sakupljanje razglednica neka vrsta kolekcioniranja sjećanja. ...Razglednice je kupovao, ali su dolazile i poštom. Vjerujete, svaka razglednica koja je došla bila je prepoznata kao radost. Zbirka danas broji veliki broj primjerala, a on ju je nazivao "mjesto pamćenja", dakle ono što je nekada bila uspomena sada je postalo pamćenje. I bilo je najnormalnije da takva jedna zbirka ide onoj instituciji koja se time i bavi.

Nakon tolikih godina nastajanja te zbirke, sakupljanja i tako dalje, mislim da se vratila doma i da je tu njeno mjesto. Nadam se da će poslužiti mnogim ljudima koji se stručno bave ovim pitanjima, ali i zainteresiranoj javnosti“

HR-DADU 992.23.1.2r-2.v. Zbirka razglednica Marije i Krunoslava Leka. Parobrodarska društva i putničke agencije, parobrodi i brodovi na jedra. Austrijski Lloyd. Parobrod „Graf Wurmbrand“ u gruškoj luci, poštanski upotrebljena 1907.

ZBIRKA RAZGLEDNICA MARIJE I KRUNOSLAVA LEKA

1. PRO DOMO SUA POČEDI [+]
 2. OPĆINA KONVLAJE [+]
 3. OPĆINA DUBROVNIK
 3.1 Zupa Dubrovačka
 3.2 Od Oruđa do Plota
 3.3 Labinum
 3.4 Grad Dubrovnik
 3.4.1 Zidine
 3.4.2 Među vratima od Plota i gradske luka
 3.4.3 Ploča (Stradun) i okolice
 3.4.4 Knežev dvor, Katedrala i okolice
 3.4.5 Gundulićeva poštna i okolice
 3.4.6 Male ulice snutar zidina
 3.5 Pile [+]
 3.6 Brd
 3.7 Lipad
 4. OPĆINA RJEKA DUBROVAČKA
 5. OPĆINA ZATON
 6. OPĆINA GLAVO
 7. OPĆINA STON
 8. OPĆINA LOPUD
 9. OPĆINA BIPAN
 10. OPĆINA MLET
 11. OPĆINA LASTOVO
 12. OPĆINA JANJINA
 13. OPĆINA KUNA
 14. OPĆINA OREBIĆ
 15. OPĆINA TRPANJ
 16. MILITARA
 17. BOKOLSKA I GIMNASTIČKA DRUŠTVA U DUBROVNIKU
 18. DUBROVAČKA GLAZBENA DRUŠTVA
 19. ZNAMENITE OSOBE
 20. DUBROVAČKI ORIGINALI
 21. DUBROVAČKE TRGOVINE
 22. OBRTI I TRGOVINE U GRADU
 23. PAROBRODARSKA DRUŠTVA I PUTNIČKE AGENCIJE, PAROBRODI I BRODOVI NA JEDRA [+]

OESTERR. LLOYD
 Dieppe - Dubrovnik
 Dieppe - Dubrovnik
 Dieppe - Dubrovnik

NAZIV SERIJE / PODSERIJE
 1. Pro Domo Sua počedi * 1.1
 Zemljopisne razglednice u položajem Dubrovnik u Dalmaciji u sastavu Austrorijarske Monarhije

SIGNATURA
 11.6v
 11.6v

OPIS
 Linije parobroda Austrijskog Lloydja iz Trsta duž Dalmacije

IZDAVAČ / NAKLADNIK
 Hugo Moser, Stuttgart

OPIS POŠTANSKOG PROMETA
 Nije poštanski upotrebljena

GODINA NASTANKA
 Do 1905.

DIMENZIJA (MM)
 14x90

ISOČA RAZGLEDNICA

Pregled razglednica u online izdanju Zbirke. Izvor: <https://zbirdaleko.dad.hr/>